

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. júna 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 49 ZFEÚ — Sloboda usadiť sa — Daňová právna úprava — Daň z príjmov právnických osôb — Obchodné podiely — Právna úprava členského štátu oslobodzujúca výnosy od dane a zároveň vylučujúca odpočítateľnosť straty — Prevod akcií spoločnosťou rezidentom v dcérskej spoločnosti, ktorá nie je rezidentom — Strata vyplývajúca z kurzovej straty“

Vo veci C-686/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Högsta förvaltningsdomstolen (Najvyšší správny súd, Švédsko) z 18. decembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 27. decembra 2013, ktorý súvisí s konaním:

X AB

proti

Skatteverket,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia J.-C. Bonichot (spravodajca), A. Arabadžiev, J. L. da Cruz Vilaça a C. Lycourgos,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- X AB, v zastúpení: R. Persson Österman, advokát,
- Skatteverket, v zastúpení: A. Berg, splnomocnený zástupca,
- švédska vláda, v zastúpení: A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, K. Sparrman, E. Karlsson, L. Swedenborg a C. Hagerman, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: C. Thorning a M. Wolff, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: švédčina.

- španielska vláda, v zastúpení: L. Banciella Rodríguez-Miñón, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas a J.-S. Pilczer, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,
- holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman a M. Gijzen, splnomocnené zástupkyne,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, J. Martins da Silva a M. Rebelo, splnomocnení zástupcovia,
- fínska vláda, v zastúpení: J. Heliskoski, splnomocnený zástupca,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Christie, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci R. Hill, barrister,
- Európska komisia, v zastúpení: W. Roels a J. Enegren, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 22. januára 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 49 ZFEÚ a 63 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi X AB, spoločnosťou založenou podľa švédskeho práva, a Skatteverket (daňový úrad) vo veci zamietnutia týmto úradom priznať spoločnosti X AB zníženie dane z dôvodu kurzovej straty, ktorá vznikla počas prevodu akcií v dcérskej spoločnosti so sídlom v Spojenom kráľovstve.

Švédske právo

- 3 § 13 kapitoly 24 zákona (1229:1999) o dani z príjmov [inkomstskattelagen (1999:1229), ďalej len „IL“] definuje pojem „obchodný podiel“ ako:

„Obchodným podielom je akcia v akciovej spoločnosti alebo družstve spĺňajúca podmienky uvedené v § 14, ktorú vlastní právnická osoba (spoločnosť vlastniaca akcie), ktorou je:

1. švédska akciová spoločnosť alebo švédske družstvo, ktoré nie sú investičnými spoločnosťami,
2. švédska nadácia alebo švédska nezisková organizácia, ktoré nespádajú do pôsobnosti ustanovení kapitoly 7 týkajúcej sa oslobodenia od dane,
3. švédska sporiteľňa,
4. švédska poisťovňa alebo
5. zahraničná spoločnosť so sídlom v štáte Európskeho hospodárskeho spoločenstva, ktorá zodpovedá jednej zo švédskych spoločností uvedených v odsekoch 1 až 4.“

4 § 14 tej istej kapitoly IL upravuje:

„Akcie predstavujú investičný majetok a musia spĺňať jednu z nižšie uvedených podmienok:

1. Akcie nie sú kótované.
2. Celkový počet hlasovacích práv spojených so všetkými akciami, ktoré vlastní spoločnosť v dcérskej spoločnosti, predstavuje aspoň 10 % zo všetkých hlasovacích práv.
3. Držba akcií musí byť spojená s obchodnou činnosťou spoločnosti, ktorá ich vlastní, alebo spoločnosti, ktorá je jej vzhľadom na vlastnícke práva alebo organizáciu blízka.

...“

5 Kapitola 25a IL týkajúca sa najmä akcií, ktoré predstavujú obchodné podiely, v § 5 stanovuje:

„Kapitálový výnos je zdaniteľný len za podmienok uvedených § 9. ...

Kapitálová strata sa môže odpočítať, len ak príslušný kapitálový výnos podliehal zdaneniu. ...“

6 V zmysle spojených ustanovení § 9 a 18 tejto kapitoly a odchylné od všeobecného pravidla stanoveného v § 5 uvedenej kapitoly kapitálové výnosy z obchodných podielov podliehajú dani z príjmov právnických osôb, ak sa prevod týka akcií v schránkovej spoločnosti alebo ak ide o určité typy odkúpenia.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

7 Spoločnosť X AB so sídlom v Švédsku založila v priebehu roku 2003 v Spojenom kráľovstve dcérsku spoločnosť Y Ltd, ktorej akcie boli emitované v amerických dolároch.

8 V období rokov 2003 až 2009 získala spoločnosť Y Ltd kapitálový vklad prostredníctvom emisie akcií určených spoločnosti X AB. Tá následne previedla na svoju materskú spoločnosť na dva razy akcie spoločnosti Y Ltd, ktoré boli v jej vlastníctve. Po uskutočnení týchto dvoch prevodov vlastnila spoločnosť X AB akcie spoločnosti Y Ltd vo výške približne 45 %, čo platí tak pre jej základné imanie, ako aj účasť na hlasovacích právach.

9 Voči skutočnosti, že tieto akcie predstavovali „obchodné podiely“ v zmysle § 13 kapitoly 24 IL, sa nenamieta.

10 Keďže Spoločnosť X AB si priala ukončiť činnosť spoločnosti Y Ltd, naplánovala prevod uvedených akcií. Toto plnenie však obsahovalo riziko kurzovej straty vyplývajúce zo skutočnosti, že v rokoch 2003 až 2009 previedla spoločnosť X AB na spoločnosť Y Ltd hotovostný kapitál pri výhodnejšom výmennom kurze ako bol kurz v čase plánovaného prevodu. Spoločnosť X AB preto vopred hľadala spôsob, ako odpočítať túto potenciálnu stratu, pričom bola konfrontovaná so švédskou daňovou právnou úpravou, z ktorej vyplýva, že kapitálové straty z „obchodných podielov“ nie sú v zásade odpočítateľné z vymeriavacieho základu dane z príjmu právnických osôb.

11 Spoločnosť X AB preto požiadala Skatterättsnämnden (Komisia pre daň z príjmu) o stanovisko k otázke, či je toto vylúčenie v súlade s právom Únie, ak sa uplatňuje na kapitálovú stratu vyplývajúcu z kurzovej straty z „obchodných podielov“ v spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte Európskej únie.

- 12 V stanovisku z 18. marca 2013 jej Skatterättsnämnden odpovedal negatívne z dôvodu, že v švédskom práve nie sú na výpočet vymeriavacieho základu dane z príjmu právnických osôb v zásade zohľadnené ani kapitálové výnosy, ani kapitálové straty z akcií predstavujúcich „obchodné podiely“.
- 13 Spoločnosť X AB napadla toto rozhodnutie na Högsta förvaltningsdomstolen (Najvyšší správny súd).
- 14 Na podporu svojho návrhu pred vnútroštátnym súdom spoločnosť X AB v podstate uvádza, že z dôvodu švédskej právnej úpravy boli jej investície do spoločnosti Y Ltd riskantnejšie ako porovnateľné domáce investície. Jej tvrdenie sa v zásade zakladá na myšlienke, že investícia vo švédskych korunách do švédskej akciovej spoločnosti nepodlieha žiadnemu porovnateľnému riziku založenému na výmennom kurze, akému môže podliehať investícia v inom členskom štáte. Švédsky daňový systém tak predstavuje prekážku voľného pohybu kapitálu a slobody usadiť sa ako už rozhodol Súdny dvor v rozsudku Deutsche Shell (C-293/06, EU:C:2008:129), ktorého riešenie možno analogicky uplatniť na spor vo veci samej.
- 15 Za týchto podmienok Högsta förvaltningsdomstolen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Je vnútroštátna právna úprava, v zmysle ktorej štát sídla neumožňuje odpočítať kurzovú stratu, ktorá sa prejaví v strate z prevodu obchodných podielov v spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte, v rozpore s článkami 49 ZFEÚ a 63 ZFEÚ, ak systém štátu sídla nezohľadňuje výnos z prevodu alebo stratu z prevodu týchto obchodných podielov pri určení vymeriavacieho základu?“

O prejudiciálnej otázke

Úvodné pripomienky

- 16 Keďže prejudiciálna otázka sa odvoláva na slobodu usadiť sa, ako aj na voľný pohyb kapitálu, ktoré sú upravené jednotlivo v článkoch 49 ZFEÚ a 63 ZFEÚ, je potrebné na úvod určiť, ktorú z týchto dvoch slobôd môže ovplyvniť vnútroštátna právna úprava, ako je tá vo veci samej.
- 17 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že je potrebné zohľadniť cieľ danej právnej úpravy (rozsudky *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, bod 90 a citovaná judikatúra, ako aj *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, bod 21).
- 18 Na vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá sa použije len v prípade podielov umožňujúcich vykonávať nepochybný vplyv na rozhodnutia spoločnosti a určovať jej činnosti, sa tak vzťahuje článok 49 ZFEÚ týkajúci sa slobody usadiť sa (rozsudky *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, bod 91 a citovaná judikatúra, ako aj *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, bod 22).
- 19 Naopak, vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá sa má uplatňovať len na podiely nadobudnuté so zámerom uskutočniť finančné investície bez úmyslu ovplyvňovať riadenie a kontrolu podniku, treba preskúmať výlučne s ohľadom na voľný pohyb kapitálu (rozsudok *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, bod 92 a citovaná judikatúra).
- 20 Pokiaľ ide o švédsku právnu úpravu vo veci samej, zdá sa, že kategória „obchodné podiely“ obsahuje nie len akcie, ktorých celkový počet hlasovacích práv spojených so všetkými akciami, ktoré vlastní spoločnosť v dcérskej spoločnosti, predstavuje aspoň 10 % zo všetkých hlasovacích práv, ale aj akcie, ktoré nie sú kótované, a to bez minimálnej percentuálnej podmienky.

- 21 Navyše už bolo rozhodnuté, že podiel najmenej 10 % na základnom imaní alebo hlasovacích práv v spoločnosti neznamená nevyhnutne, že vlastníak takéhoto podielu vykonáva nepochybný vplyv na rozhodnutia spoločnosti, ktorej je akcionárom (pozri v tomto zmysle rozsudky *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, EU:C:2006:774, bod 58, a *Itelcar*, C-282/12, EU:C:2013:629, bod 22).
- 22 V dôsledku toho cieľ predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy neumožňuje určiť, či sa na túto právnu úpravu vzťahuje skôr článok 49 ZFEÚ, alebo článok 63 ZFEÚ.
- 23 Rovnako z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že tento súd má zohľadniť skutkové okolnosti prejednávanej veci na účely určenia, či sa na situáciu, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, vzťahuje prvé, alebo druhé z uvedených ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudok *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, body 93 a 94, ako aj citovanú judikatúru).
- 24 V tejto súvislosti zo spisu predloženého Súdneho dvoru vyplýva, že spoločnosť X AB vlastnila 45 % akcií spoločnosti Y Ltd, tak pokiaľ ide o základné imanie, ako aj o hlasovacie práva. Pritom už bolo rozhodnuté, že podiely v takejto výške môžu v zásade priznať ich majiteľovi „významný vplyv“ na rozhodnutia a činnosti dotknutej spoločnosti v zmysle judikatúry uvedenej v bode 18 tohto rozsudku (pozri analogicky rozsudok *SGL*, C-311/08, EU:C:2010:26, bod 35).
- 25 Za týchto podmienok sa musí na návrh na začatie prejudiciálneho konania nahliadať ako na návrh týkajúci sa výkladu ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa slobody usadiť sa.

O existencii obmedzenia slobody usadiť sa

- 26 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 49 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni daňovej právnej úprave členského štátu, ktorá oslobodzuje od dane z príjmu právnických osôb výnosy z obchodných podielov a zároveň vylučuje odpočítanie strát z prevodu týchto podielov, hoci tieto straty vyplývajú z kurzovej straty.
- 27 Je potrebné pripomenúť, že článok 49 ZFEÚ ukladá povinnosť odstrániť obmedzenia slobody usadiť sa. Preto hoci cieľom ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa slobody usadiť sa je podľa ich znenia zabezpečiť zaobchádzanie v hostiteľskom štáte podľa podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov alebo spoločnosti, tieto ustanovenia takisto bránia tomu, aby členský štát pôvodu zasahoval do usadenia sa niektorého z jeho štátnych príslušníkov alebo spoločnosti založenej v súlade s jeho právnou úpravou v inom členskom štáte (rozsudky *Marks & Spencer*, C-446/03, EU:C:2005:763, bod 31; *National Grid Indus*, C-371/10, EU:C:2011:785, bod 35, a *Bouanich*, C-375/12, EU:C:2014:138, bod 57).
- 28 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že za také obmedzenia treba považovať všetky opatrenia, ktoré výkon tejto slobody zakazujú, bránia mu alebo ho robia menej príťažlivým (pozri rozsudky *National Grid Indus*, C-371/10, EU:C:2011:785, bod 36; *Finanziaria di Diego della Valle & C.*, C-380/11, EU:C:2012:552, bod 33, a *Bouanich*, C-375/12, EU:C:2014:138, bod 58).
- 29 Súdny dvor rozhodol, že také obmedzujúce účinky môžu nastať predovšetkým vtedy, ak spoločnosť môže byť z dôvodu daňovej právnej úpravy odrádzaná od zakladania podriadených subjektov, napríklad stálych prevádzkarní, v iných členských štátoch a od vykonávania činnosti prostredníctvom týchto subjektov (rozsudky *Marks & Spencer*, C-446/03, EU:C:2005:763, body 32 a 33; *Keller Holding*, C-471/04, EU:C:2006:143, bod 35, ako aj *Deutsche Shell*, C-293/06, EU:C:2008:129, bod 29).

- 30 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že švédsku právnu úpravu vo veci samej v zásade z vymeriavacieho základu dane z príjmu právnických osôb vylučuje kapitálové výnosy z prevodu „obchodných podielov“ v zmysle IL. Táto právna úprava systematicky neupravuje ani žiadne odpočítanie strát z týchto operácií a to bez ohľadu na skutočnosť, či mali, alebo nemali spoločnosti, ktorých „obchodné podiely“ sú predmetom prevodu, sídlo vo Švédsku.
- 31 Straty z prevodu „obchodných podielov“ vyplývajúce z kurzovej straty tak nemôžu byť odpočítateľné ani za predpokladu, ak ide ako vo veci samej o podiely v spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte alebo o podiely v spoločnosti so sídlom vo Švédsku, a to bez ohľadu na skutočnosť, či jej základné imanie bolo upísané vo švédskych korunách alebo inej mene prípustnej vnútroštátnym právnym poriadkom.
- 32 Preto v rozpore s tým, čo tvrdí žalobkyňa vo veci samej, nie sú investície do „obchodných podielov“ v inom členskom štáte ako Švédskom kráľovstve znevýhodňované vzhľadom na absenciu odpočítateľnosti kurzovej straty v porovnaní s podobnými investíciami vo Švédsku.
- 33 V tejto súvislosti je potrebné dodať, že ak by sme aj predpokladali, že absencia odpočítateľnosti môže znevýhodniť spoločnosť, ktorá investovala do „obchodných podielov“ spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte, z dôvodu, že je vystavená kurzovej strate v prípade, ak je táto investícia ako vo veci samej uskutočnená do podielov upísaných v inej mene, ako je mena hostiteľského členského štátu, z daňových právomocí členských štátov vyplýva, že sloboda spoločností vybrať si medzi jednotlivými členskými štátmi usídlenia v žiadnom prípade neznamená, že tieto štáty sú povinné prispôbiť vlastný daňový systém iným daňovým systémom členských štátov tak, aby zabezpečili, že spoločnosť, ktorá sa rozhodla usídlieť v jednom členskom štáte, bude na vnútroštátnej úrovni zdanená rovnakým spôsobom ako spoločnosť, ktorá sa rozhodla usídlieť v druhom členskom štáte, keďže táto voľba môže byť pre uvedenú spoločnosť v závislosti od prípadu výhodnejšia alebo nevýhodnejšia (pozri v tomto zmysle rozsudky *Deutsche Shell*, C-293/06, EU:C:2008:129, bod 43, a *Krankenheim Ruhesitz am Wannsee-Seniorenheimstatt*, C-157/07, EU:C:2008:588, bod 50).
- 34 Rovnako aktuálny stav práva Únie v oblasti priamych daní neumožňuje vykladať ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa slobody usadiť sa v tom zmysle, že ukladajú členským štátom povinnosť prispôbiť ich vlastné daňové systémy tak, aby zohľadňovali prípadné kurzové riziká, s ktorými prichádzajú spoločnosti do konfrontácie z dôvodu, že na území Únie pretrváva pluralita mien, medzi ktorými neexistuje pevný výmenný kurz, alebo vnútroštátne právne úpravy, ktoré umožňujú ako vo veci samej denominovať kapitál spoločností v cudzej mene tretích štátov.
- 35 Z toho vyplýva, že vnútroštátna právna úprava ako tá vo veci samej nemôže obmedzovať slobodu usadiť sa.
- 36 Tento záver nemôže spochybníť formulácia rozsudku *Deutsche Shell* (C-293/06, EU:C:2008:129), na ktorú sa odvoláva spoločnosť X AB.
- 37 V tomto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že ustanovenia zmluvy o FEÚ týkajúce sa slobody usadiť sa bránia, aby členský štát vylúčil kurzovú stratu, ktorá vznikla spoločnosti so sídlom na jeho území pri vrátení dotačného kapitálu, ktorý táto spoločnosť poskytla svojej stálej prevádzkarni v druhom členskom štáte, zo základu dane na stanovenie vnútroštátnej dane.
- 38 Súdny dvor však prišiel k tomuto záveru na základe právneho kontextu odlišného od kontextu vyplývajúceho z uplatnenia predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy. Ako totiž uviedol vnútroštátny súd, predmetná vnútroštátna právna úprava vo veci, ktorá viedla k prijatiu rozsudku *Deutsche Shell* (C-293/06, EU:C:2008:129) upravuje, že kurzové výnosy boli vo všeobecnosti zdanené a kurzové straty boli zároveň odpočítateľné, ak zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia neuvádzala niečo iné.

- 39 To však neplatí vo veci samej, keďže ako je uvedené v bode 30 tohto rozsudku, švédsku právnú úpravu vo veci samej v zásade neprihliada na výsledok kapitálových transakcií z „obchodných podielov“, pri ktorých sa Švédske kráľovstvo vo všeobecnosti rozhodlo nevykonávať svoju daňovú právomoc.
- 40 Za týchto okolností z ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa slobody usadiť sa nemožno vyvodiť, že tento členský štát je povinný vykonávať, a to navyše asymetricky, svoju daňovú právomoc, aby umožnil odpočítať straty, ktoré vznikli pri plneniach, ktorých výsledok, ak by bol pozitívny, by v každom prípade nebol zdaniteľný.
- 41 Vzhľadom na vyššie uvedené je na položenú otázku potrebné odpovedať, že článok 49 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni daňovej právnej úprave členského štátu, ktorá v zásade oslobodzuje výnosy z obchodných podielov od dane z príjmu právnických osôb a zároveň vylučuje odpočítanie strát z prevodu týchto podielov, hoci tieto straty vyplývajú z kurzovej straty.

O trovách

- 42 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 49 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni daňovej právnej úprave členského štátu, ktorá v zásade oslobodzuje výnosy z obchodných podielov od dane z príjmu právnických osôb a zároveň vylučuje odpočítanie strát z prevodu týchto podielov, hoci tieto straty vyplývajú z kurzovej straty.

Podpisy